

„Eesti 2035” ja struktuurivahendid 2021-2027

Magnus Urb
Rahandusministeerium

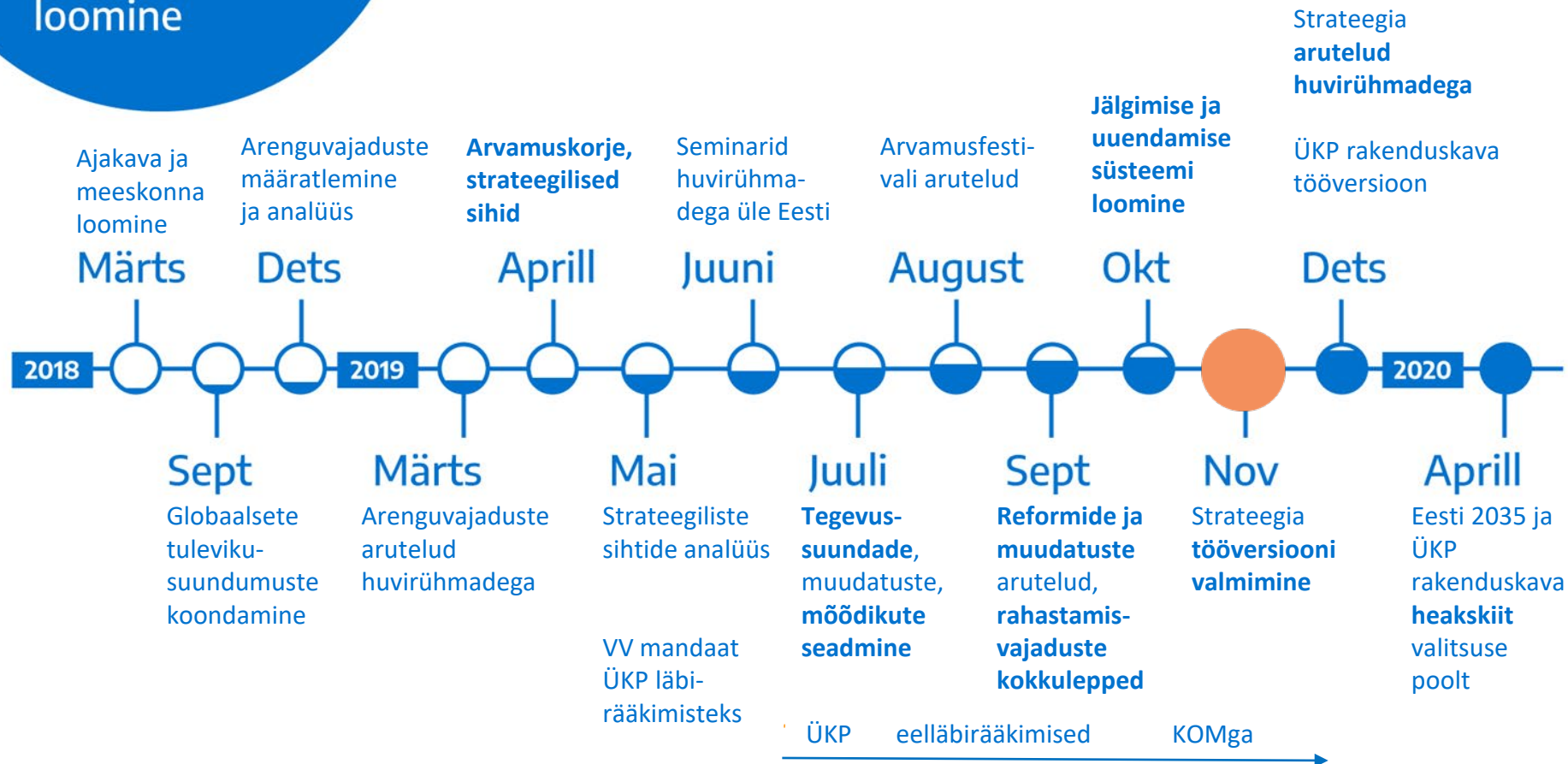
RIIGIKANTSELEI

RAHANDUSMINISTEERIUM

Eesti 20**35**

Strateegia Eesti 2035 loomine

Tehnoloogia muutub järjest kiiremini

Ärimudelid ja töö
olemus muutub

Ränne ja linnastumine
kasvab

Rahvusvaheliste konfliktide
ning julgeolekuohtude olemus
muutub

Poliitilised süsteemid ja
riigivalitsemine muutub

Kliimamuutused jätkuvad
ning keskkonnaseisund
halveneb

Loodusvarasid napib järjest
enam järjest enam

Maailma rahvastik kasvab
ja vananeb

Rahvusvahelised institutsioonid
nõrgenevad, riikidevahelised
jõujooned muutuvad, Aasia tõuseb

Mitmekesise **loodus-keskkonna** hoidmine

Julgeoleku ja turvalisuse tagamine

Ühiskondlike lõhede vähendamine

Edukas kohanemine **muutustega rahvastikus**

Eelduste loomine **targa ettevõtluse** kasvuks

Riigi tark juhtimine koostöös rahvaga

Ühiskonna vajadustele vastava **ruumi ja taristu** kujundamine

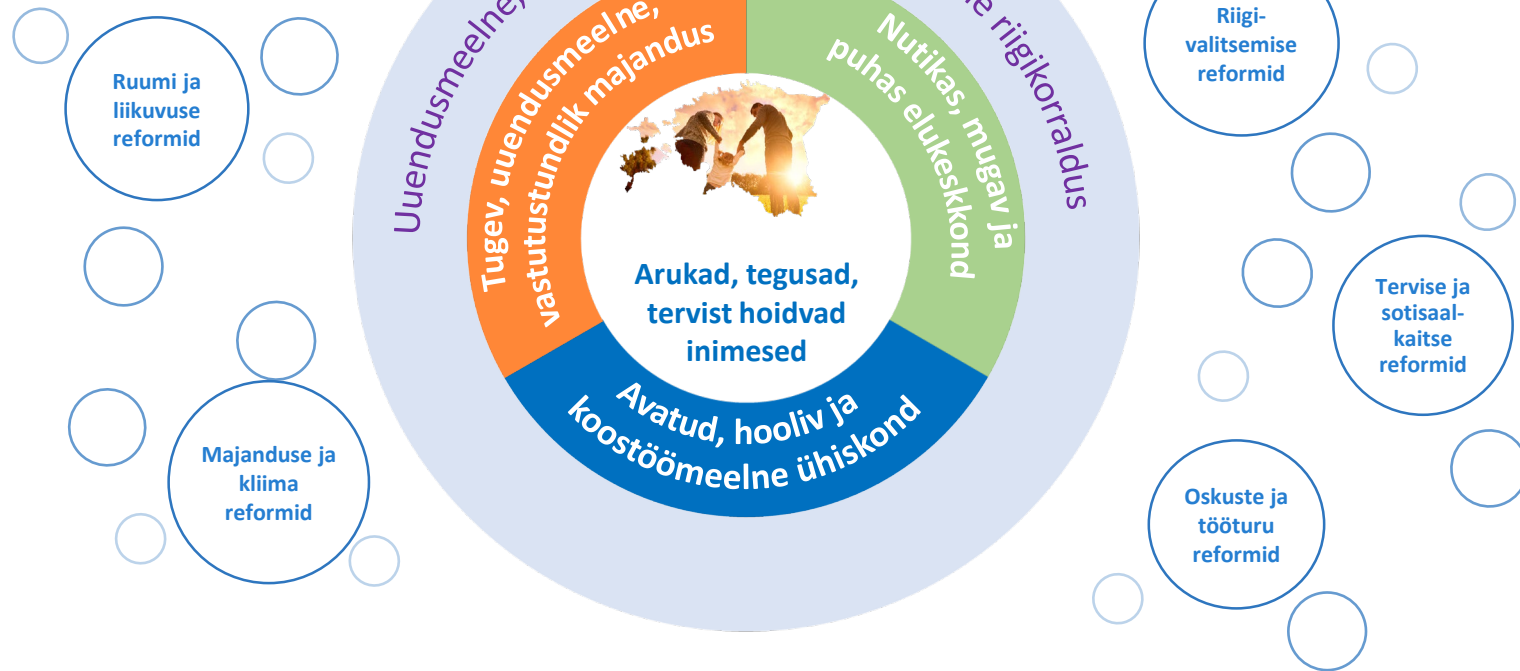
Paindlike ja inimeste vajadusi arvestavate **õppimisvõimaluste** loomine kogu eluea jooksul

Inimeste **tervise parandamine** ja tervena elatud eluea pikendamine

**„Eesti 2035“
arenguvajadused**

Eesti 2035

Demokraatlik ja turvaline riik, kus säilib eesti rahvus, keel ja kultuur

Oskuste ja tööturu reformid (eelnõu)

- Mitmekesised ja paindlikud õpiteed
- Formaalhariduse kvaliteet
- Teadmised ja oskused elukestva õppe kaudu
- Tööjõu pakkumise tagamine
- Valmisolek tuleviku tööks
- Kõrghariduse kvaliteet
- Talentide arendamine
- Ühiskonna ja tööturu vajadustele vastav rände- ja lõimumispoliitika
- Lõhede vähendamine ning võrdsete võimaluste tagamine hariduses ja tööturul

Tervise ja sotsiaalkaitse reformid (eelnõu)

- Terviseteadlikumad, elu säästvamad ja riskikäitumist vähendavad ning keskkonda hoidvad hoiakud ja käitumine
- Vaimse ja füüsilise vägivalla vähendamine, vaimset tervist toetav süsteem
- Töötervishoiu süsteemi kaasajastamine
- Inimesekesksed tervise- ja sotsiaalteenused
- Personaalmeditsiin
- Sotsiaalkaitse disaini ja kulumudelite uuendamine
- Erivajadustega inimeste heaolu, pikaajalise hoolduse süsteem
- Laste, noorte ja vanemaealiste heaolu

Majanduse ja kliima reformid (eelnõu)

- Ettevõtete teadus- ja arendustegevust ning innovatsiooni (TAI) soodustavate teenuste välja arendamine ja ümberkujundamine
- Kohalike ressursside väärindamine ja kompetentside rakendamine
- Paindlikku, uuendusmeelset ja vastutustundlikku ettevõtlust ning ausat konkurentsi soodustav majanduskeskkond
- Pangandus- ja kapitalituru arendamine ja tugevdamine
- Ringmajanduse edendamine
- Üleminek kliimaneutraalsele energiatootmisele

Ruumi ja liikuvuse reformid (eelnõu)

- Tervist ja keskkonda toetava ruumi jätkusuutlik uuendamine
- Ruumi terviklik ja kvaliteetne planeerimine ühiskonna vajaduste, rahvastiku muutuste ja keskkonnahoiuga arvestavalt
- Kultuurse ja turvalise ruumi kujundamine, ühiskonna turvalisuse ja õiguskuulekuse suurendamine (sh liiklusohutus, kuritegevuse ennetamine ja päästevõimekus)
- Vajaduspõhise ja paindliku transporditeenuse kujundamine
- Ohutu, keskkonnahoidliku ja kvaliteetse transpordi- ja energiataristu arendamine

Riigivalitsemise reformid (eelnõu)

- Riigi ja KOV-i teenuste kvaliteedi ja kättesaadavuse parandamine ja vastutuse korrastamine
- Valitsuse ühtsuse suurendamine ja avaliku sektori asutuste organisatsiooniline arendamine
- Teadussüsteemi atraktiivsuse, konkurentsivõime ja jätkusuutlikkuse suurendamine Eesti ühiskonnale vajaliku teadmuse kindlustamiseks
- Riigi rahvusvahelise positsiooni parandamine (sh diplomaatia; äri- ja kultuuridiplomaatia põimimine)
- Julgeoleku ja turvalisuse tagamine igas olukorras
- Justiitsüsteemi ja õiguste jõustamise tõhustamine lähtudes õigusriigi põhimõttest

Struktuurivahendid 2021- 2027

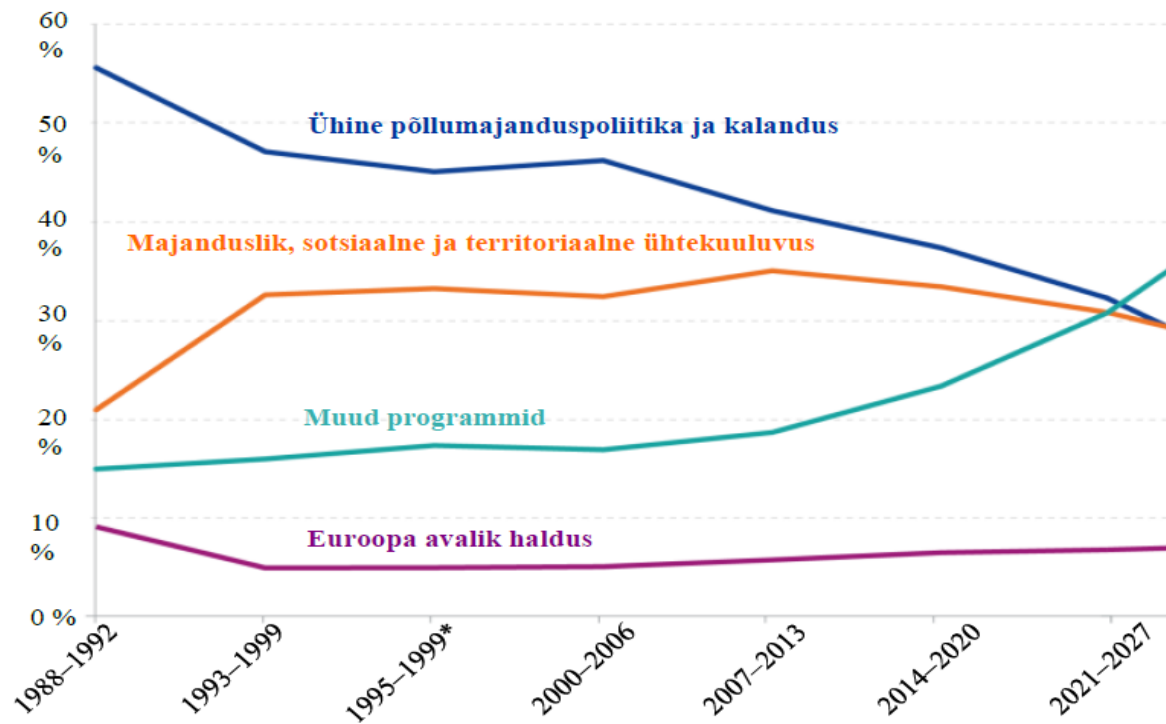
RIIGIKANTSELEI

RAHANDUSMINISTEERIUM

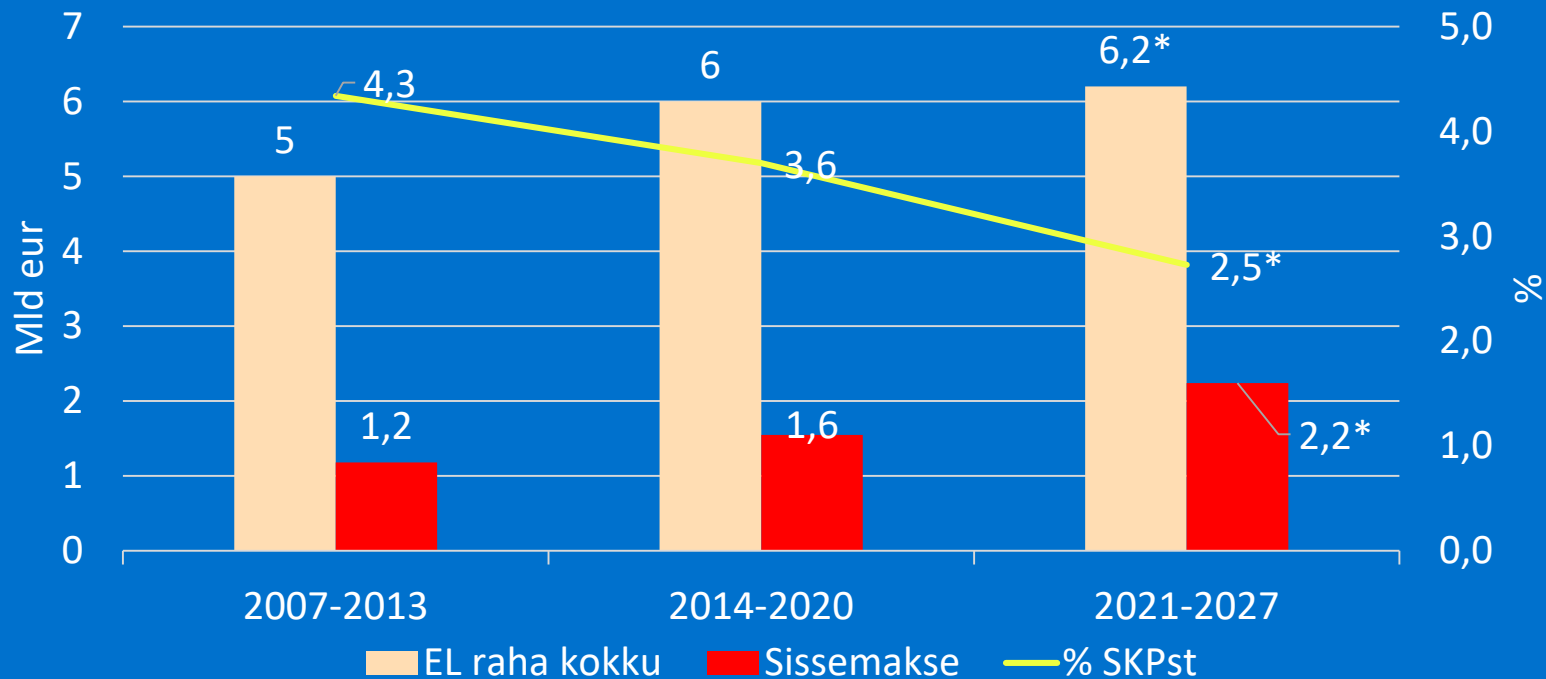
Eesti 20**35**

Peamiste poliitikavaldkondade osatähtsus ELi eelarves

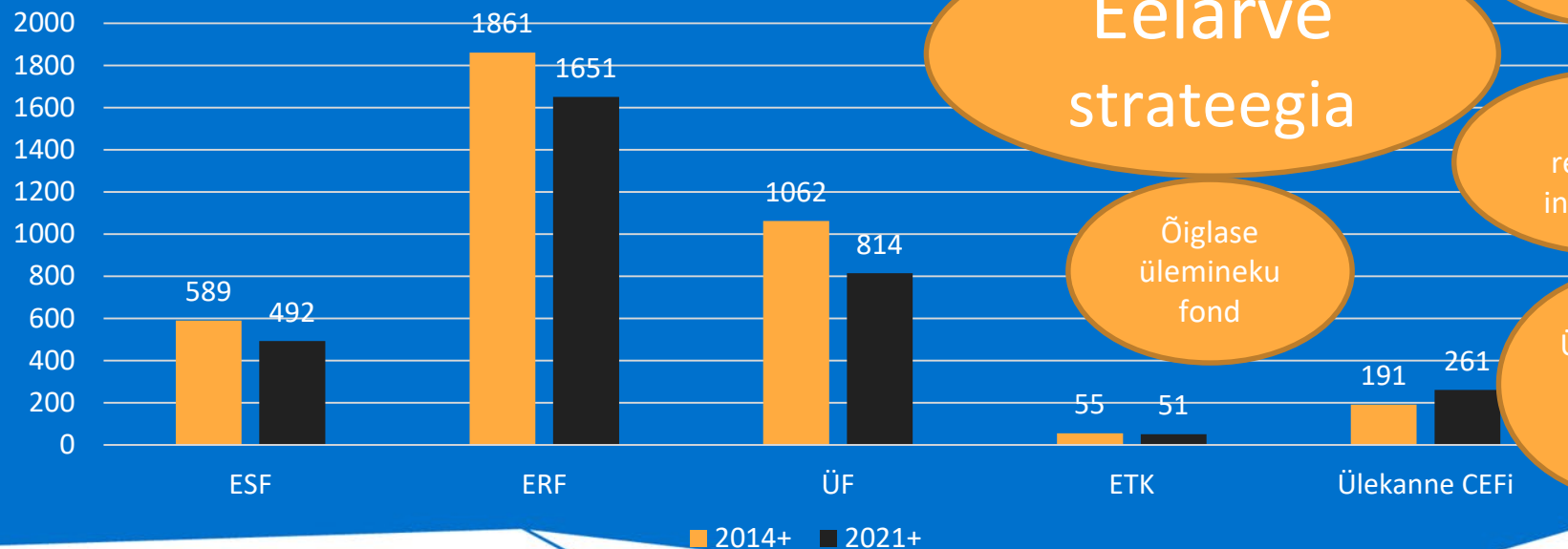

*Korrigeeritud 1995. aastal toimunud laienemise alusel

2021+ võib EL raha maht absoluutsummates veel kasvada, kuid selle osakaal majanduses kahaneb. Välisraha osakaal valitsussektori investeeringutes langeb aastaks 2023 17% tasemele

Ühtekuuluvuspoliitika rahaline vaade

Eelarve
strateegia

CO2
vahen
did

Euroopa
ühendamise
rahastu

Euroala
reformide
instrument

Õiglase
ülemineku
fond

Ühine põllu-
majandus-
poliitika

RIIGIKANTSELEI

RAHANDUSMINISTEERIUM

Eesti 2035

Ühtekuuluvuspoliitika eesmärgid 2021-2027

1. **Nutikam Euroopa** → TA&I (nutikas spetsialiseerumine), VKEd, digimine (ERF)
2. **Rohelisem, vähese CO2 Euroopa** → Keskkond, energiasääst, ressursitõhusus, energeetika, kliima (ERF ja ÜF)
3. **Ühendatum Euroopa** → Transport ja IKT ühendused (ERF ja ÜF)
4. **Sotsiaalsem Euroopa** → Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamine – tervis, sotsiaalne kaasatus, haridus (ERF ja ESF)
5. **Kodanikele lähedasem Euroopa** → Jätkusuutlik ja integreeritud linna, maa- ja rannapiirkondade arendamine (ERF)

RAHASTAMISE „RAAMID“

Poliitika eesmärk	ESF (va TA)	ERF (va TA)	ÜF (va TA)	Kommentaar
Nutikam Euroopa		717 mln		45% ERFst ehk miinimum sellesse valdkonda
Rohelisem Euroopa		478 mln		30% ERFst ehk miinimum sellesse valdkonda
Ühendatum Euroopa			793,7 mln	
Sotsiaalsem Euroopa	472,2 mln	302,7 mln		25% ESFst ehk miinimum sellesse valdkonda, sh
sh ebavõrdsus	118,1 mln			vähemalt 2% toiduabi
sh toiduabi	9,4 mln			pakkumiseks
Kodanikele lähedasem Euroopa		+95,6 mln		6% ERFst linnapiirkondade arenguks ehk ehk miinimum sellesse valdkonda
KOKKU	472,2 mln	1593,2 mln	793,7 mln	2859,1 mln

RIIGIKANTSELEI

RAHANDUSMINISTEERIUM

Eesti 2035

Eesti omapanuse kasv ja jäigad fookuseerimise nõuded

Eesti minimaalne omapanus kolmekordistuks (15% vs 45%)

EL toetusmäär 2021+:

- Max 70% - vähemarenenud regioonid, Ühtekuuluvusfond, Interreg
- **Max 55% - üleminekuregioonid**
- Max 40% - enamarenenud regioonid

Eesti eesmärk läbirääkimistel: saavutada sujuvam omapanuse kasv

Temaatiline fookuseerimine 2021+:

Regionaalarengu fond – 81% fikseeritud:

- T&I ja ettevõtlus min 45%,
- Energeetika, kliima, CO2 vähene majandus min 30%
- linnapiirkonnad 6%
- **ehk tervishoiu-, sotsiaal-, haridus-, digiühenduste, transporditaristule jääb max 19%**

Lisaks horisontaalselt kliimaeesmärkidele 30%

Ühtekuuluvusfond – keskkond ja energeetika, transport (TEN-T)

„tasakaalustatult“, horisontaalselt kliimaeesmärkidele 37%

Sotsiaalfond: 25% sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamisse

Eesti eesmärk läbirääkimistel: saavutada suurem paindlikkus Eesti arenguvajaduste rahastamiseks

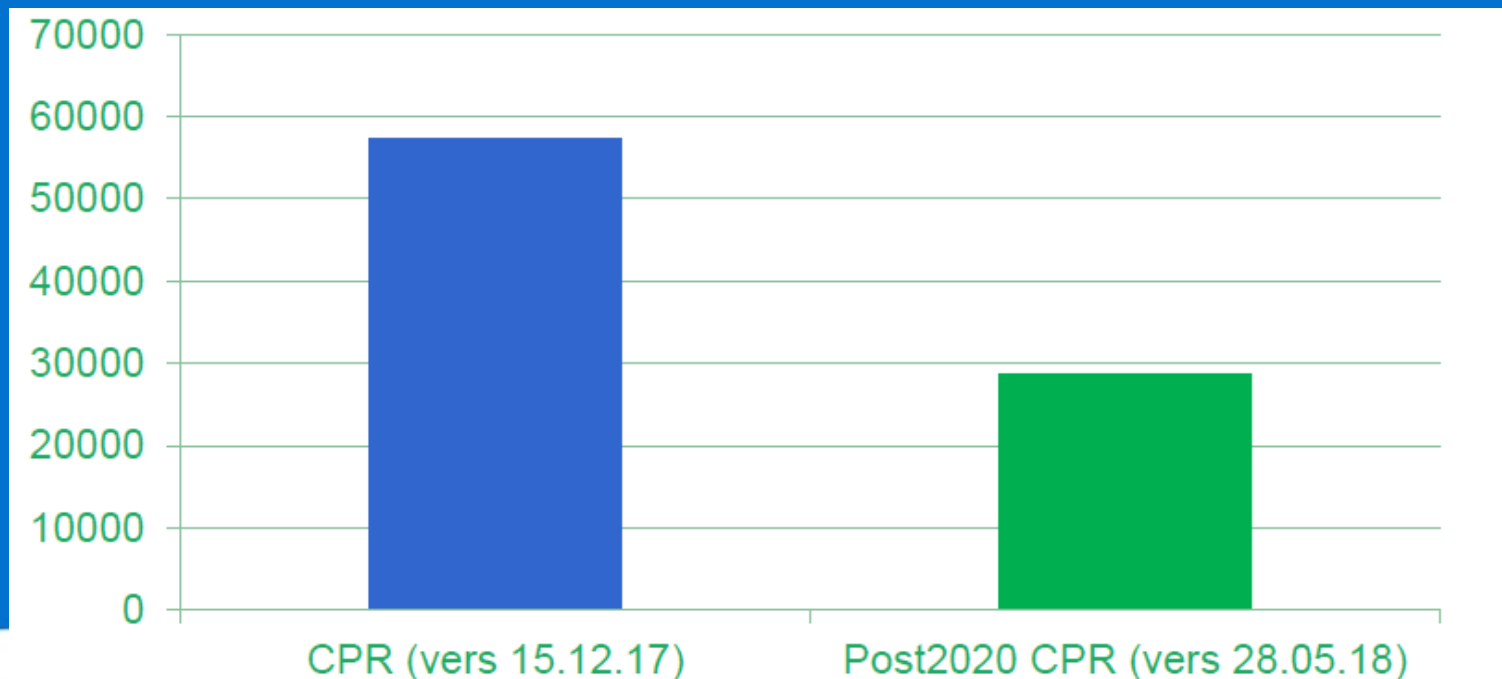
RIIGIKANTSELEI

RAHANDUSMINISTEERIUM

Eesti 2035

Bürokratia ja lihtsustamine?

Struktuurivahendite läbivad fookused

- Regionaalne areng
- Inimeste heaolu suurendamine
- Kliimaneutraalsus
- Lisandväärtus

RIIGIKANTSELEI

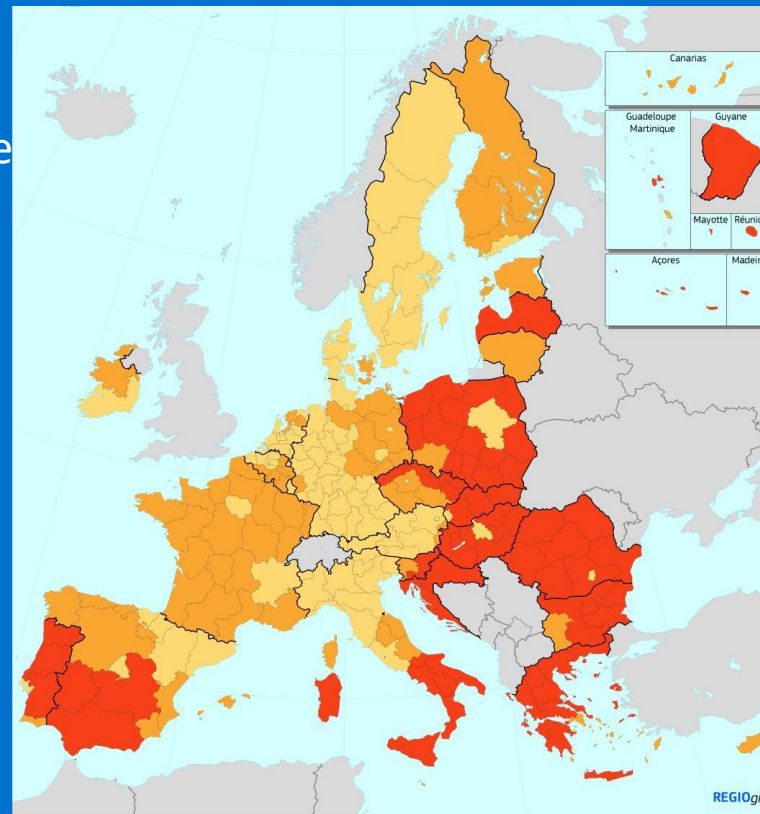

RAHANDUSMINISTEERIUM

Eesti 20**35**

KOM nägemus Eesti rahastamisvajadustest

- Teadus- ja innovatsioonivõimekus, digitaliseerimine (kodanikud, ettevõtted, riik), VKEde konkurentsivõime, nutikas spetsialiseerumine ja tööstuslik üleminek
- Energiatõhusus ja taastuvenergia, ringmajandus, kliimamuutustega kohanemine
- Rahvusvahelised ühendused (TEN-T), säästlik liikuvus, digiühendused
- Tööturg, töökeskkond ja töövõime, hariduse vastavus tööturu vajadustele, tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandeteenused
- Eesti sisesed sotsiaalmajanduslikud arenguerisused

GDP/head (PPS) by NUTS2 region, average 2014-2015-2016

Index, EU-27 = 100

Red: < 75% (less developed regions)

Orange: 75% - 100% (transition regions)

AITÄH!

RIIGIKANTSELEI

RAHANDUSMINISTEERIUM

Eesti 20**35**